

Диндин тереф ижмиди бис, эй мусурман

ДАГЪ.ОГНИ ШАГЪРИН ИМАМДИН ЗАМЕСТИТЕЛЬ РАШИД АЪЛИМУРАДОВДИХЪДИ ВУЙИ ИЧ ИНТЕРВЬЮ

Ассаламу алейкум, аъзиз ватанагъ-лийир! Ихъ гирами Мугъяммад пайгъамбарин илимлу агъларин, аълимарин тяриф апІури, гизаф гъадисар а. Дурарикан сабунубдиъ Пайгъамбари ﷺ, аълимар пайгъамбарин ирс агълар ву, дупна, жарануб гъядисдиъ аълимар диндиз акв тув-райидарик мисал дапІна. Ав, дугъриданна илимлу ксар Аллагу Тааълайиз ккунидар ву, гъаз гъапиш дурари Аллагу Тааълайин диндикан агъю дапІну, дидкан имбу мусурмариз

хабар туври шулу. Магъа улихънаси узу ихъ Табасаран райондин Акъа гъулан агъали, Дагъ. Огни шагърин имамдин заместитель Рашид Аълимурадодихъди гъорюшмиш гъахъунза. Ич арайиъ гъубшу маракълу сюгъбат магъа ичв фикриз туврача.

– Рашид-гъяжи, сабпи нубатнаъ ихъ газат урхурайидар яв уъмрихъди таниш апІидихъа.
– Узу 1987-пи йисан Табасаран райондин Акъа гъулаъ, мялим Багъаутдиндин хи-

зандиъ бабкан гъахъунза. Багъри гъулаъ школа ккудубкІалан къяляхъ Мягъячгъала шагъриъ айи Дагъустандин Исламдин университетдик урхуз кучІунза. Гъямд ибшри Аллагу Тааълайиз узуз дициб мумкинвал тувбаз, ва гъацира йиз абйир-бабаризра думу ляхниъ йиз тереф бисбаз ахъю чухсагъул къайд апІуз ккундузуз. Исламдин университетдикан кІуруш, душваъ урхру, илим тІалаб апІру касдиз вари шартІар гъязур дапІна. Увкан анжагъ илим урхуб тІалаб апІуру. Душваъ учуз дарсар ихъ Дагъустандин адлу

Нумрайиъ:

Къур'ан урхбан эдебер ва суннатар

Гъурбан – гунгъарин аъфв апІувал ву

Гъудгник сужда апІру дюшюшар ва къайдйир

Пайгъамбарин ﷺ асгъябар завуъ айи хъдарик мисал ву

Мугъяммад пайгъамбар вари пайгъамбарин ва расуларин хатим ву. Аллагу Тааълайи думу заанди дерккн, вари махлукъатарикан думу варитІан заан ву, ва дугъан асгъябар-ра Аллагу Тааълайи заанди дерккн. Аълимари дупнаки, эгер Пайгъамбарин ﷺ жара муъжизатар адайиш, муъжизатарди дугъан асгъябар чІааън вуйи кІури. Пайгъамбар ﷺ дяркъну, дугъахъ хъгъну кечмиш гъахъидариз асгъябар кІуру. Дурари жюрбежюр гъюкуматариз Къур'ан ва Сунна гъурубкъну. Пайгъамбарин ﷺ асгъябар, Аллагу Тааълайин ва Пайгъамбарин ﷺ амрар тамам апІури,

гъярам дапІнайибдихъан ярхла вуди гъахъну. Пайгъамбарин ﷺ гъапну: «Йиз асгъябар хъдариз ухшар ву, учву дурарикан шлихъди гъушишра, гъякъ рякъ'ин хъдичва». Гъамци дупну Пайгъамбарин ﷺ, асгъябарихъди гъягъюб гъякъ рякъ ву кІури, улупну.

Бухарийихъан ва Муслимдихъан вуйи гъядисдиъ дупна: «Учву йиз асгъябариз люкънар мапІанай, валлагъи, учвкан шликІа Угъюд дагъси зурба къадар гъизил харж гъапишра, йиз асгъябарин дережайин гъацисибкъан хъибдар». Эгер инсанди учв мусурман кас вуза кІуруш, дугъу асгъябариз люкънар апІуб

ваъ, хъа дурарикан ужуйи дару фикраркъан апІидар. Аллагу Тааълайи дупна: «Фуж Пайгъамбариз ﷺ табигъ гъахъиш, думу Аллагу Тааълайизра табигъ шулу». Яни асгъябариз люкънар апІури гъахъиш, миди ихъ Пайгъамбариз ﷺ табигъ дарувал улупура. Аллагу Тааълайи дупна: «Мугъяммад Аллагу Тааълайи Гъаънайир ву, хъа дугъахъди хъайидар, яни асгъябар, къафирарихъди учІрудди, хъа чиб-чпихъна гъюрмат ади ву, увуз дурар рукуъ, сужуд апІури рякъюрвуз, дурари Аллагу Тааълайин рягъимлувал ва разивал ккун апІура. Дурарин лишнар чпин машари улупура, Ахиратдиъ дурар машнаъ нур ади хъиди.

Чинар гъулаь гъабхьи мажлис

25-пи сентябрь Дербент райондин Чинар гъулаь мавлиддин мажлис кюли гъубшну. Ухъуз аьгъюганси, мицдар мажлисар тешкил аплуб аьхю савабнан ляхнарикани ву. Аллагъу Тааьла бадали кюли гъубху саб гъамциб мажлис себеб дубхъну, Аллагъу Тааьлайи агъзариинди ухъу гъахьи гунагънан мажлисарин аьфв аплуру, дупна. Гъамциб савабнакан аьгъяди, Чинар гъулан имам Исмаил-гъяжи, улихъ гъучлвну, мажлис аплуз ният даплну, му ляхин кюлизи адабгъну. Дупну ккундуки, мажлисдиз Мягъячгъала шагърин имамдин заместитель Мугъяммад-гъяжи Къурбандибиров, Огни шагърин имам Мугъяммад-Рамазан Ражабов, «Ас-салам» газатдин редактор Ансар Рамазанов, Дербент шагъриан вуйи Мягъмуд-гъяжи ва Дагъустандин Духовный управленийин Дербент райондин вакил Мурад-гъяжи иштирак гъахъну. Мурарикан гъарсари чпин улхбарий гъий-

ин йигъан учлуди дугъужвнайи ва гъацира ухъуз чарасуз аьгъяди ккуни ляхнарикани ктибтну. Чинар гъулан имам Исмаил-гъяжийи дуфнайи хъларикан гъарсариз нубатнахъди гаф тувну. Вяъзийрин арайий чпин уткан сесериинди Заур Салиховди ва Огни шагърин медресейий урхурайи тилимари мавлидар гъурхну. Гъацира му мажлисдиз дуфнайидариз чпин гъаври адру суалариз аьлимарихъан жавабар гъадагъуз мумкинвал гъабхъну. Дурарин суалариз Мугъяммад-гъяжи Къурбандибировди жавабар тувну. Мажлисдин аьхирий имам Исмаил-гъяжийи дуфнайи хълариз чан ва жямаяьтдин терефнаан аьхю чухсагъул къайд гъаплну. Гъит Аллагъу Тааьлайи мицдар мажлисар хъанара артухъди тешкил аплуз амур аплри ва дурарикан мянфаяьт ктабгъуз ухъуз тавфикъ туври! Амин!

Папа Францискди Исламдихъна ва мусурмнарехъна гъюрмат уьбхюра

Папа Францискди Аль-Азгъар университетдин имамдихъна, Исламдихъна ва мусурмнарехъна гъюрмат уьбхюрача ва, христианаринна мусурмнарин чиб-чпин арайий гъюрмат хъанара хъпан бадали, учхъан шлубкъан чалишмиш хъидича гъаплну. Исламдин университетди айдариин гафариинди думу кагъзий папа Фран-

цискди Ватикандин Исламдихъна гъюрмат айивал улупура, гъаплну. Чан нубатна Аьгъмад аль-Тайибди Азгъар университетди айдари вари инсарихъна, дурар фунуб диндий ашра, гъюрмат уьбхюра гъаплну. Дугъу гъацира дюн'ийин мясляаьт хъпан бадали, мусурмнар имбударихъди сатледи ляхин гъабхуз гъарган гъазур ву гъаплну.

ГИРАМИ ВАЗ

Зуль-Гъижжа вазлихъна гъюрмат уьбх

МУ ВАЗЛИЙ ДЪВЙИР ГЪАХУБ, ИФЙИР УДУРЗУБ ГЪЯРАМ ДАПИНА

Зуль-гъижжайин ваз мусурмнари варитган гъюрматлуди киваин аплру ваз ву. Думу гъадагъа дапнайи юкьуб вазликани (Ражаб, Зуль-гъижжа, Зуль-къаида, Мугъяррам) сабунуб ву. Гъадму вазари Аллагъу Тааьлайи дъвйир гъахуб, гъалмагъалар аплуб ва ифи удубзуб гъадагъа дапна. Иллагъки гъаму вазлин сабпи йицуд йигъ варитган кьиматлудар вуди гъисаб аплура. Зуль-гъижжайиз мусурмнарин асас машквар 'Ид-аль-Адгъа (Гъурбан машквар) дахил шула, думу вазлин 10-пи йигъан шулу. Зуль-гъижжайин вазлий мусурмнар гъяждиз гъягъюру, хъа гъяждиз гъягъювал Исламдин асас шартларикан, дурарин али хъуб фарзнакан саб ву. Думу вазлиз гъацира гирами йигъарикан сабуну йигъ - Аьрафайин йигъ (9-пи йигъ) - дахил шула. Гъадму йигъан гъяждиз душнайидар Аьрафайиз гъюру. Аьрафайин йигъан агъзур ражну «Ихлас» сура гъурхиш, ужу ву, гъадрарикан гъарсаб «Бисмиллагъийилан...» ккебгъри. Гъядисдий дупнайиганси, «Шли Аьрафайин йигъан агъзур ражну «Ихлас» сура гъурхиш, дугъак кайи вари гунгъарин Аллагдайи аьфв аплуру». Жара гъядисдий гъацира дупнаки, Аллагдайи варитган ккуни ва варитган багъалу йигъар Зуль-гъижжайин сабпи йицуд йигъ ву. Гъадму вазлин

сабпи урчлуд йигъан, иллагъки Аьрафайин йигъан, ва дидиз улихъна вуйи йигъанра, гъяждиз душнайидар ктарди имбудари ушв бисуб ужу ву. Аьйшайхъан вуйи гъядисдий

кюрайиганси, сар жигъили Зуль-гъижжайин вазлин сабпи йицуд йигъан ушвар дисури гъахъну. Гъаддин гъякънаан Пайгъамбарикна гъаплнийи. Ва дугъу, гъаз ушвар дисураш, гъерхнийи. «Эй йиз уларин акв,

дурар гъяждин йигъар ву, ва гъяждиз душнайидарин дъвйир себеб духъну, ужулар шлувалик умуд кивраза», - кюри, жаваб тувнийи жигъили. Ва думуган Пайгъамбари гъаплнийи: «Гъадму йигъари гъибису гъарсаб ушвраз варж лукл азад аплбазсиб, варж гъяйванат садакъайиан тувбазсиб ва жигъад кюли гъабхбаз варж гъяйван тувбазсиб къадарнан саваб багъиш апледи, хъа Аьрафайин йигъан ушв гъибисуриз кюд агъзур луклар азад аплбазсиб, гъадму къадарнагъди гъяйванатар садакъа пай аплбазсиб ва жигъад аплбаз гъадму къадарнагъди гъяйванар тувбазсиб къадарнагъди саваб багъиш апледи». Гъядисарий гъацира дупнаки, Аьрафайин йигъан ушв бисбаз тувру багъишнан къадар кюд йисан ушвар дисбаз лигну тувру багъишнан къадарназ барабар ву. Гъадму йигъан ушв гъибисуриз кюд йисандин гунгъарин аьфв апледи, иншаАллагъ. Хъашли Аьрафайин йигъаз улихъна вуйи кюд йигъан ушвар гъидисиш, Айюб пайгъамбаризсиб багъиш тувди, хъа Аьрафайин йигъан ушв гъибисуриз - Иса пайгъамбаризсиб. Гъадму йигъари ибадатдий вахт гъаплуб ва игътияж айдарииз садакъа пай аплуб ужу ву.

«Мусурман календариян»

Учредитель Благотворительный фонд «Путь». Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана	Заместитель муфтия РД Махди-хаджи МУТАИЛОВ	Дизайн, вёрстка Мухаммад МУСАЕВ Иса ОМАРОВ	службой по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций.	Адрес редакции 367015, РД, г. Махачкала, ул. Аскерханова 13а.
Редакционный совет Председатель редакционного совета муфтий РД Ахмад-хаджи АБДУЛАЕВ	Главный редактор Заурбек (Абдулла) ЯИКБАЕВ	Менеджер Мухаммад ХИРЯСУЛАЕВ Абдулсабир АХМЕДОВ Руслан ШАХМАРДАНОВ	Свидетельство о регистрации ПИ № ФС 77-42079 от 24 сентября 2010 г. Отпечатано в ООО «Дом печати» по адресу: пр-т Акушинского, 20. Заказ № _____	Телефоны: Редакция: (8722) 51-85-22. Подписка и доставка по г. Махачкале: 914-222. по Республике Дагестан: 8-988-699-28-24.
	Редактор Ансар РАМАЗАНОВ	При перепечатке ссылка обязательна. Набрано и сверстано на компьютерной базе газеты «Ас-Салам». Газета зарегистрирована Федеральной	Тираж 2.800 экз. Сдано в печать 1 октября 2013 г. в 18:00	E-mail: info@assalam.ru; www.assalam.ru
	Канонический редактор Мухаммад-Рамазан РАДЖАБОВ			
	Корректор Шарафудин ДАШДЕМИРОВ			

Диндин тереф ижмиди бис, эй мусурман

1 « алимари туври гьахьну.

Мисалназ ич куратор Сирийийъ абгьовалар гьадагьу, ужуб илим кайи кас вуйи. Дугьан ччвур Аьгьмад ву, гьамусра гьадму касди хьанара илим гьадабгьуз кьунийи кьури, юкьв хьади шулу. Думу алимари узуб илим тувбан, узуб диндикан лайикь вуйи мялумат тувбан дурарикан гизаф рази вуза. Гьит Аллагу Тааьлайи дурарин илим хьанара зияда апри, гьит Аллагу Тааьлайи дурарин кьваь айи вари ужудар ниятар кьулиз удчьври. Узу фукьан чалишмиш гьахьшира, дурари узуб туву илимин узьхан дурариз лайикь вуйиси чухсагьул пуз даршул. Гьаци вуйиган, гьарган Аллагу Тааьлайикан дурариз анжагь ужувлар ккун апурри шулза. Магьа гьамци урхувал ккудукьбалан кьяляхь 2009-пи йисан узуб Дагь. Огни шагьрин имам Мугьаммад-Рамазан гьажийихьна практикайиз гьаьнийи. Гьадму йигьланмина магьа гьамусра Огни шагьригь лихури, диндин дарсар туври аза.

– Уву Огни шагьригь медресейгь дарсар туври лихурава. Тялимарин хьуркьувалар фицдар вуйи?

– Ав, узуб зийихь гьапиганси, урхивал ккудукьбалан кьяляхь Огни шагьригь гьафунза. Ухьуз абгьоганси, илим гьурху касдин али буржи гьадму илим жара ксариз улупуб ву. Му медресейгь узухьди хьана жара мялимарра а, дурарира Дагьустандин Исламдин университет ккудукькьну. Хьа тялимарин хьуркьуваларикан улхуруш, гьямд ибшири Аллагьдиз ﷺ, чпихьан шлуси чалишмиш шулу, хьуркьуваларра, машаАллагь, ужуйи ву. Урхуз ккуни ксариз, диндин илмар ва тербия гьадабгьуз ккуни ксариз фукьан вушра ужудар шартлар а. Магьа ухьуз рябкьорайиганси, ужуб абхю медресера тикмиш дапна, яни инсандин аьшкь гьабхьшиш, хьуркьуваларра ужудар шулу. Хьа тялимарин хьуркьувалар хьпан бадали, учу, мялимарира, учьхан шлуб вари тамам апурз чалишмиш шулча.

– Ухьуз абгьоганси, уву Огни шагьрин имамдин заместительдира лихурава. Огни шагьригь Ислам дин яркьу апбан бадали фу ляхин

гьабхури шулча?

– Гьямд ибшири сар Аллагу Тааьлайиз ихь дюз диндин рякьяр яркьу апурз ухьуз гьаржорейин рякьяр ачмиш апбаз. Ихь дин яркьу апбан бадали, гьар касди чаин али вазифийр тамам апурри, чалишмиш шулу. Ухьуз зийихь гьапиганси, мялимари медресейгь дарсар тувра, школайгь айи бицидариз мистагь дарсар шулу, яни дурарихьан чпин школайгь дарсар ккьергьайиз, ясана ккудукьбалан кьяляхь, мистаз дарсар гьадагьуз гьюз шулу. Медресейгьсана кьуруш, йигьну ляхнигь айи ксар, хал хизан хьайидариз хьабхьган дуфну дарсар гьадагьуз мумкинвал дубхьна. Магьа гьамци хьабхьган дарсар туври, му шагьригь гизаф вахт ву. Огни шагьрин агьлариз гьар жвуми йигьан мистагь ваьза-на-сигьат тувра, думутанна гьайри ихь жигьил альмар телевиденияйиан улхури шулу. Учуб, мялимар, школайгь гьагьюри, душвагь баяр-шубарихьди гьорюшмиш шули, дурарин чпин гьаври адру суалариз жавабар туври шулча. Саб гафниинди, гьямд ибшири Аллагьдиз ﷺ, му шагьригь ляхин гьабгьора.

– Рашид-гьажи, улихьнаси Дагь-устандигь ихь республикайин тарихдигь зат дархьи ляхин кьули гьубшну. Ухьухьна Пайгамбарин ﷺ асарар хьади гьафну. Думу асарар гьахиган, душвагь увура иштирак гьахьунва. Душвагь уву фу ляхин гьапунва ва асарарикан ухьуз фициб берекет а?

– Ав, гьямд ибшири Аллагьдиз ﷺ, думу ляхнигь узубра иштирак хьуз мумкинвал тувбаз. Узуб ва узухьди кьюрсана Огни шагьрин медресейгь айи мялимар Амир Мевлютов ва Абдулмалик гьажи душвагь ккебгьну ккудукьлайиз кюмек апурри гьахьунча. Ич вазифа, йишвандин вахтна гьадму асарарихь дугьужвну, двагь апуб вуйи. Дугьриданна, душвагь айиган, гьадму асарар рякьруган, гьаж кьваин шуйи, аьрабар гьаркьган, гьаждин вахтар кьваз гьуйи. Ихь Дагьустандиз абхю берекет гьабхьну. Сакьодар вазар улихь му асарар ихь Дагьустандиз хьади гьюр кьури, фикризкьан гьюз мумкин дайи. Хьа

дурарикан айи берекетнакан кьуруш, дугьриданна, асарариз лигуз дуфну, гьадушвагь, фукьан читинди вушра, учьвну удчьвдари варидари чпиз абхю берекет гьадабгьну. Учуб фикир апинай, ихь Пайгамбар ﷺ, инсанарикан, махлукьатарикан Аллагу Тааьлайиз варитан багьгаллу кас, гьадму кас бадали Аллагьди ﷺ вари аьлам халкь гьапну, гьадгьан саб члар рябкьюб гьийин йигьаз ухьуз варитан абхю берекет ву. Гьит Аллагу Тааьлайи гьаму Пайгамбарихьна ﷺ вуйи гьюрматнаан ихь Дагьустандигь ислатгьвал ибшири ва гьит мицдар шадлу ляхнар ихь республикайи хьанара артухь ишри.

– Магьа гьаждиз гьагьру вахтра дубхьна. Гьаждиз гьагьру ихь ватангьлийиригь фицдар насигьятнан гафар пуз ккундувуз?

– Гьаждиз гьагьрудариз варитан артухь сабур ккун апурруза. Саб бици читинвалар алахьубси, ихь инсанар тунт шулу, дестейин кьулигь айирихь хьпебехьди шулу. Жвуван кьулигь деркнайирихь хьпехьури, гьадгьу кьуруси апурри гьахьшиш, гьагьра лайикь вуйиси тамам апурз хьибди ва гирами йишвариин чаз абхю савабра гьадабгьиди. Гьагьра магьа гьаму йисан гьагьрудариканра, хьа йисари гьагьюз ккундариканра, гьаждикан вуйи китабар гьадагьну, дидкан вуйи абгьовалар гьадагьуб ккун апурраза.

Гьаждиз гьагьийиз ухьуз сацибкьан, дина гьушган гьапурш, хабар ади ккунду. Гьит Аллагу Тааьлайи гьаждиз гьушдарин гьаж кьабул апри, хьа гьагьюз ният айидариз Аллагу Тааьлайи рякьяр ачмиш апри. Дугьриданна, гьаждин кьяляхь инсандин жандигь абхю дигиш валар шулу.

– Рашид-гьажи, «Ас-салам» газат гьийин йигьан ихь ватангьлийиригь диндикан хабар туврайиб ву. Гьаму газатдин гьахьнаан фу пуз шулвухьан?

– Ухьуз варидиз абгьахьузки, гьарсар мусурман касдиз илим гьадабгьуб фарз вуйиб. Гьаз гьапиш, мисалназ, вари инсанари Аллагьдихь ﷺ хьугьрача кьуру, амма Аллагь ﷺ фуж вуш, Дугьан фицдар сифатар аш, гизафдариз абгьдар. Ва гьагьира, кьархьаки, Пайгамбариз ﷺ лайикь вуйи сифатарра абгью дапну ккунду. Хьа думу абгью апуб гьарсар мусурман касдин фарз ву. Амма илим дубгьуз гьагьюз вари инсанарихьан шулдар. Гьаддиз думу месэлайин вазифийр гьагьдар ксариз ихь гьаму «Ас-салам» газатди тамам апурра. Узуб кьваантан гьарсар касдикан му газат хулаь ади хьуб ккун апурраза. Вари уьмур ухьу дюн'яйихь тувруган, гьаму вазли саб ражарикьан газат дурхну, гьаддикан мянфяаьт кадабгьну, жвуван диндин терефназдир лигну ккун. Хьа Гьиямат йигьан думу ксариз дидин натижа, иншаАллагь, рябкьиди.

– Газат урхрудариз насигьятнан кьюб гаф йипа.

– Газат урхрударизра ва миди вуйи ксаризра ккун апурхьа, сабпи ражну, гьаму ихь газатдиз подписка апурз кагьал дарапуб. Ичв веледариз, хизанариз сацибкьан илмикан хабар тувуз чалишмиш йихьай, дурариз ужуб тербия тувай. Рябкьорачвузки, сад йигьан ухьу фукьан инсанар накьвдиз фаркьат апурруш, ари гьагьи закурин йигьан ухьура фаркьат апиди. Ахиратдигь ухьуз Аллагу Тааьлайин улихь дугьужвуз сацибкьан рягьятди хьпан бадали, Пайгамбарикан ﷺ шафааьт ккун апурз ухьуз нач дархьбан бадали, гьагьай, фарз илим урхухьа, гьагьай Пайгамбарин ﷺ суннайихьан ижмиди хьчихухьа. Баракаллагь, Рашид-гьажи, гьит Аллагу Тааьла ув'ин, яв хизандин, абийр-бабарин рази ишри. Уву Аллагу Тааьла бадали гьабхурайи ляхин Ахиратдин йигьан увуз мянфяаьтлуб ибшири. ИншаАллагь, ихь ватангьлийири, уву туву насигьятнакан фикир дапну, дидкан мянфяаьт ктабгьур кьури, умудлу вуча.

Сюгьбат гьубхур Ансар Рамазанов ву

Къур'ан урхбан эдебер ва суннатар

Эвел улихъ нумрайиш

Гъямд ибшри Аллагъдиз ﷻ, салат ва салам гирами Пайгъамбриз, ва дугъан хизанариз ва миди вуйи вари асгъабариз. Гъюрматлу вуйи ватанагълийир, улихъ нумрайиш ухъу Къур'андин багъгаллуваликан, дидин Аллагъдин багахъ вуйи фазилатваликан ва гъаму Къур'андин гъюрмат уьхбакан айти савабнакан гъулхунхъа. Ав, пуз шулуки, дугъриданна дурар гъякъ гафар ву. Аммаки, ухъу гъархну ккундар саб къайда, мутму фукъан уткан вуш, думу гъадмукъан багъадира шулу, ва багъалу мутмуйин эйси хъпан бадали аргухъси лихури ккунду. Гъамци ву ихъна Аллагъдин ﷻ каламдин арайиш айти аьлакьавалра. Ухъу му урхуз гизаф чалишмиш шулхъа ва, мидин фазилатвал аьгъюган, урхуз вахтра абгури шулхъа. Къур'ан гъисаб аплархъа уткан жейранси, хъа ухъу - дидихъ хюрч аплурайи хюрчабнарси. Ва гъаму мисалиан ухъуз гъамциб дарс шулу, фици хюрчабнихъ ужуб яракъ хъади гъабхъиш, гъаци гъадгъан хюрч бисуз ужуб умудвалра шулу, ва дугъу думу бисуб гъакъдиз ухшарра вуйиб ву. Гъаму хюрчабнин яракъдик мисал ву, ухъу Къур'ан урхруган ухъкан тлалаб дапнайи дидин шартлар ва эдебер. Эгер мурар ухъу яракъси хли дибрисиш, ухъхъан дидин кыматра, яники савабра Аллагъу Тааляйихъан бисуз хъибдар. Гъаддиз ухъу Къур'ан урхбан чан гъякъ вуйи шартлар тамам дапну ккунду. Сабпиб вуди ва варитлан аьхюб вуди гъисаб шулу ихъ Къур'андихъна вуйи шартлар, думу камил вуйи таж'виддин ва махраждин илим тлалаб апбан къяляхъ убхуз хъюгъюб, даршсана му Къур'ан урхруган, къадар адрубкъан гъалатлар шулу ва ухъуз савабра шулдар. Думутланна гъайри Къур'анди ухъ'ина нянят ва Аллагъдихъан ﷻ вуйи къадар адрубкъан аьхю къаза бала алапур. Саб гъапиб, думу Аллагъдин ﷻ калам ву ва дугъан чан каламдихъна аьхю вуйи ккунишин а. Къюб гъапиб, думу гъациб калам вуки, чаз зат сарун ухшар адруб, ва ухъу думу батил апруган, дидира ухъуз нянят аптуру гъаму себев вуди. Къур'ан урхбан илмарикан улхуруш, сабпиб вуки таж'вид. Дидиш убчлвру Къур'ан урхруган, тамам дапну ккуни къайдиш, яники наан гъарфар зигуруш, наан гъарф ижмиди дупну ккундуш, наансана гъарфар сатли дапну ккундуш ва гъ. ж. Хъа къюбпиб махраж ву, дидиш аьраб гъарфар гъендемдиан адаьбан сифатар аьгъю аплуб ва гъаму сифатарихъди гъарф Къур'ан урхруган адауб убчлвру. Му илмарикан ийсар тамам дубхънайи гъарсар касдиз хабар ади ккунду, гъаз гъапиш гъаму къайдирихъди дугъу гъудган апруган, «Фатигъа» «Ат-тагъият» дубхну ккунду. Къур'ан урхруган лазим ву марцци ният, Аллагъ ﷻ бадали, ясана дугъан разивал бадали. Харжи ляхнарикан гъисаб шулу Къур'ан жара исккан вуйи ниятар ади урхувал, пул бадали, инсанарин арайиш ад бадали ва гъ. ж. Думу ухъу урхуз бисруганра ва дивруганра къюби хиларихъди дибисну ккунду ва дидиз къял улулупуб. Хай шулдар Къур'андик, вая гъаддиз гъязур дапнайи таврайик, гъудгнин дижиклну адарди вая аьхю гъусул адарди кучуз. Эгер къваьланди урхуруш, хай шулу гъудгнин дижиклну адардира, амма къваьланди урхруганра гъудгнин дижиклну урхуб суннат ву.

Гъаму къайдирик Къур'андиан вуйи аятар дюаьси урхуруш ари гъадрар ккучлврадар. Къур'ан марцци йишвахъ деьну, марцци палат алабхъну урхуб суннат ву. Ва илдицну къиблайихъинди деубра - гъаму урхбан суннатарикан ву. Затра хай шулдар жилиин дупуз, думу марцциди вушра, хъа кабцлну вуш гъарам шулу. Къур'ан гутайиин, ясана думу дивуз гъязур дапнайи алатдин дивуз хай шулу. Гъаз гъапиш му ижми суннатарикан гъисаб ву. Къур'андин къажар ккадакруган, шруш каплну, тлубарихъди ккадакуб карагъат ву. Къур'ан дивруган, чан йишвахъ вари китабарин зиин дивну ккунду. Дидин зиин жара мутмуйир ва китабар дивубра хай шулдар. Гъамци гъаму гъялпаз ва шариаьтди ухъкан тлалаб дапнайи гъаму Къур'андихъна вуйи гъюрматган ижмивализ дилигну, аьлимари клура, фуну касди я Къур'ан, ясана дидин саб фициб-вуш пай дибиклнайи къаж, думу исккан аплуз ккунди, чиркишнаш ипиш, думу кас мусурманвалиан адахъуру. Гъаддиз ухъу лап чарасуз Къур'андихъна гъюрмат дюбхну ккунду. Гъарам ляхнарикан ву Къур'андиан вуйи фициб вушра пай дибиклну кайи къаж хъади гъяжат ханайизди учлвуб, ясана душваь думу урхуб. Мурар лап гъадагъа дапнайи ляхнарикан ву. Уьл ипбан къяляхъ, ушв кабцлну имиди, Къур'ан убхуб карагъат ву, ва думу урхайиз, ушв хъжабгъуб Пайгъамбарин ﷺ суннат ву, эгер кабцну аш, хъа сивак аплуб, ушв кабцлну ашра, адаршра суннат ву. Гъаз гъапиш Аллагъдин ﷻ ккуни Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Ичв ушвар Къур'андин рякъяр вуйичв, марцц

апиной дурар сивакдихъди». Сивак аплувал марццишин бадали лазим ву. Къур'ан урхуз хъюгъруган, «Ауьзу биллагъи мина шшайтлани ражим Бисмиллагъи ррагъмани ррагъим» дупну хъюгъну ккунду. Ва гъарсаб ражари Къур'ан урхувал дебккган, гъам шубуб суннат аплуб: сивак, ауьзу, бисми пуб. Къур'ан урхбан варитлан ужудар вахтарикан клуруш, дурар: гъудгник кайитган, йишвну, йигъан вахтган эввелиш, яники гъачлниндин вахтари. Хъа эгер лигуруш варитлан Къур'ан урхуз ужудар йишвариз, думу гъисаб шулу мистаь. Хъа эгер йишвну нивк'ан уягъ духъну Къур'ан урхуз мистаз гъушиш, думу хъанара ужу ву клури дупна. Гизафси инсанари Къур'ан мяьлиси керефури, ясана шириси гъялакди урхури шулу, му ляхнар эдебсуваларикан гъисаб шулу. Гъаци вуйиган Къур'ан думу сикинвал ади, клули ахъруш, дидин мянайикан фикир аплури дурхну ккунду. Наан Аллагъди ﷻ аьзаб тувбан хабар тувраш, ясана къафирариз хъажагъури аш, гъадушваь дих ягъал дапну, ижмиди урхуру, наан рягъматдикан улхураш, душваь - сикинвалиинди ва гъевесниинди. Аллагъдин ﷻ калам урхруган ишуб суннат ву, думу ишбан гъаржюрейин рякъяр а: дидин мянайин гъаври шули ишуз шулу ва гъадушваь улупнайи жорбежор хатлйир увукра куркиди клури; къюб клуруб, гъаму шлин калам уву урхураш, гъадгъан аьхювалин къадар фикриь дибисну, уву аплурайи гунгъарин швумалвалиан ишуб. Адлу алимари клура, эгер ишуб гъюрдарш, шулушра шулдаршра ишуз гъитуб ужудар ляхнарикан ву.

Гъаз гъапиш Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Къур'ан учв завариан пашманвалиинди дуфнайиб ву, ва учвура, думу урхруган, пашман духъну, ишай. Эгер учвхъан шулдарш, улупай учву ишурайибси». Къур'андиш жюбежюр йишвар а, наан сужда дапну ккундуш, дурар саб суждайиз лайикъ вуйи ишарийриинди улупну шулу. Ва гъаму ишарайихъна гъюбан къяляхъ, сужда аплуб суннат ву. Къур'андиш дицдар йишвар 15 а. Думу гъамциб къайдайиинди аплуру, саб гъапиб, ният аплуру Къур'ан урхбан сужда аплуз, хъасин «Аллагъу Акбар» дупну суждайиз гъягъюру ва душваь тасбигъ дурхну «Аллагъу Акбар» клури за шулу ва салам тувру. Гъаму сужда апбан варитлан жикъи къайда ву. Къур'ан урхруган, къваьланди урхубтан китабдикан урхуб ужу ву. Гъаз гъапиш думу къваьланди урхруган, саб жюре ибадатвал ва саваб шулу, хъа китабдикан урхруган улариинди лигбанра ва мелзнииинди урхбанра аргухъ саваб шулу. Гъаму ляхнарин саягъ аргухъ хъпахъ савабнан саягъра аргухъ шулу. Эгер урхурайириз чан дих ебхъурдарш, думу камил вуди Къур'ан урхивалси гъисаб шулдар. Хъа аммаки а гъацдар дюшюшар, чав чакди урхуб лазим вуйидар, мисалназ, эгер сар касдиз гучлурш, рия шулу клури, ясана му урхивали даахнайириз манигъвал тувруш, дугъаз чав чакди урхуб ужу ву.

Аьхир гъюри нумрайиш

Амир Мевлютов,
Дагъ.Огни шагърин медресейин мялим

Пайгъамбарин асгъябар завуъ айи хядарик мисал ву

1 « Гъаму аятдиъ Аллагу Тааълайи Пайгъамбарин ﷺ вари асгъябар заан аптура.

Сабпи ражну Ислам къабул гъаптур

Сарпирди Исламдиз гъафир вуж вуш, гъадин хилаф а. Садпидари Абу Бакар ву ктура, тмундари Аъли ву ктура, хъа шубубидарисан - Хадижат, Зайд ибн Гъярис. Ибн Салягди гъапну: «Гъякълу хъибди гъамци гъапиш, жиларикан сарпирди Ислам къабул гъаптур Абу Бакар ву, бицидарикан – Аъли, дишагълийирикан - Хадижат, азад гъапту лукларикан - Зайд ибн Гъярис, хъа лукларикан - Билал.

Асгъябарикан варитан зиина вуйир

Агълю Сунна валь-Жамъаийин асгъябарикан варитан зиина вуйир Абу Бакар ву – мидин гъякънаан сабгафвал а. Хъасин Умар, хъа Усман, хъасин Аъли. Имам Шафиии, асгъябарин ва табиинарин, гъаму асгъябар имбудартан зиина ву ктури, сабгафвал а, гъапну. Жара асгъябарикан фужар зиина вуш, 4 жорейин фикир а: 1) Ислам ккебгъну имиди Байтуль Макъдисихинди илттикну гъудгнар дапну, хъасин Аллагу Тааълайи Къабийихинди илдицуб амур гъапган, гъадинди илдицдар, яники къюб къиблайихинди илдицну гъудган гъапдар; 2) Пайгъамбариз ﷺ Гъюдабийийи гъаф тувдар; 3) Бадр дъвди иштирак гъахидар; 4) Мекка бисайиз Исламдиз гъафидар. Имбудартан зиина вуйидарин арайи гъаму дюн'яйи имиди Женнет рубкидичвуз ктуру шадлу хабар гъурубкъу гъаму ксар а:

1) Абу Бакар Сиддикъ, 2) Умар ибну Хаттаб, 3) Усман ибн Аъффан, 4) Аъли ибну Абу Талиб, 5) Абдуррагъман ибну Аъф, 6) Талгъят ибну Убайдула, 7) Саад ибну Абиля Вакъас, 8) Саид ибну Зайд, 9) Абу Убайда ибну Жаррагъ, 10) Зубайру ибну Аъввам. Гъацира имбу асгъябартан зиина вуйидарин арайи гъетва адабгъру асгъябар а. Ухъуз хабар вуйиганси, 7 асгъябди имбудартан гизаф фетва адабгъну. Магъа дурар: Абдулла ибну Аъббас, Умар ибну Хаттаб ва дугъан бай Абдуллагъ, Аъйша, Абдуллагъ ибну Мас'уд, Зайд ибну Сабит, Аъли ибну Абу Талиб. Мурарикан варитан артухъ фетвийр Абдуллагъ ибн Аъббасди адагъну. Дугъаз Пайгъамбариз ﷺ гъамциб дюаъ гъапну: «Я Аллагу ﷻ,

улуп дугъаз китаб», яни Къур'андин гъаври хъувал тув. Гъацира 7 кас заанди ву асгъябарикан шли гизаф гъядисар хътагънуш. Дурар ву: Абу Гъурайра, Абдулла ибну Умар, Анас ибну Малик, Аъйша, Абдуллагъ ибну Аъббас, Жабир ибну Абдуллагъ, Абу Саид аль Худурий.

Асгъябариз люкънар аплуб ахью гунагъ ву

Пайгъамбариз ﷺ гъапну, дугъриданна Аллагу Тааълайи гъамци дупна: «Фуну кас узуз багахъ вуйрихъди, вали касдихъди, чтурували гъахъиш, узу дугъахъди дъви ккебгъдиза». Гъаму гъядисулъ къудсийан ва ухъу зиихъ къваин гъапну Пайгъамбарин ﷺ гъядисариан агъю шулуки, вали ксар, асгъябар фукъан Аллагу Тааълайи заанди дидиснаш. Шли дурарикан чтуру гафар аптуруш, футна аптуруш, дурари Аллагъдин ﷻ вали ксарикан ктура ва Аллагу Тааълайи, дицдар ксарихъди дъви гъабхидиза, ктура. Дугъриданна, Пайгъамбарин ﷺ Чан асгъябарихъна ижми ккунишин ади гъахъну, хъа эгер ухъу Пайгъамбариз ﷺ ккунидариз люкънар аптури гъахъиш, думу ухъу Пайгъамбариз ﷺ зарар тувбак мисал ву.

Аъли асгъябди Абу Бакар илан чтуруб гъапирилан гъирмаж алдатури, дугъаз аъзаб туври гъахъну. Аъли асгъябди гъапну: «Дугъриданна му Пайгъамбарин ﷺ узуз гаф туввал ву, узу Аллагъдихъ ﷻ хъугъу касдитан ккун апидар, хъа мунафикъариз узу ккун хъидар».

Пайгъамбариз ﷺ гъапну: «Узу гъикматвалин хал вуза, хъа Аъли гъадин урчив ву».

Аъли асгъябдиз, пайгъамбарихъна варитан зиина вуйир Абу Бакар вуйиб агъяйи, ва гъаддиз дугъу, шли Абу Бакар илан футна аптуруш, дугъаз аъзаб туври гъахъну.

Хъа гъи лигайчва, мусурмнар вуча ктури, саспидари Абу Бакарийн, Умарийн нянят алаптури, лицира, гъаму дюн'яйи имиди женнет рубкидичвуз ктури шадлу хабар тувдариина гъамцидар гафар ктура. Абу Бакар ва Умар Имам дъвди 70 гъяфиз кечмиш гъахъиган, Къур'ан уч гъапдар ву, хъа гъамцидар ксариина футна аптуру ксарин аъхир фициб хъибдихъа!

Усман асгъяб халиф вуйиган, Ибну Сабъа – му Ислам къабул гъапну иудей ву – ва дугъахъди хъайидари Усман халиф хъуз лайикъ дар, думу алдагъну Аъли дерккну ккунду, ктури, футна ипну. Аъли асгъябдиз чан къушмихъди ва баяр Гъясандихъдина, Гъюсейндихъди Ибн Сабъа тланкъ аптуру ккун гъабхъну, амма Усман халифди гъитундар. Ибн Сабъади ва дугъахъди хъайидари Усман асгъяб йивну гъакну. Хъасин халиф Аъли асгъяб гъахъиган, дурари Абу Бакарин ва Умарин терефназ футна аптури гъахъну. Гъижрайийинди 40-пи йисан, Рамазандин вазлин 17-пи йигъан, Усман халиф йивну гъакли ксари, Абу Бакар ва Умарийна футна аптурдари, Аъли асгъябра йивну йиктуру. Му диндин душмнар из Ислам улихъ дубшну ккундайи, ва инсанарин, имамарин арайи гъорбежор гафар хъпан бадали, гъамцидар чтуру ляхнар гъапну.

Гъаму Умарна, Аъли асгъябар гъийихдарин терефкра гъийин йигъанра а. Дурари асгъябарилан футнийир аптура, дурарикан чтуру гафар ктура, гъягта думу асгъябариз, чпи гъаму дюн'яйи имиди, женнетди хъидичва гъапнушра. Эгер учву гъацдар ксарихъди гъорюшмиш гъахъиш, агъю апинай, ичв улихъ Аллагу Тааълайин ва Пайгъамбарин ﷺ душмнар дугъужвна.

Асгъябариз Пайгъамбарихъан ﷺ имбу инсанарихъна Ислам гъурубкъну, дурар ухъуз рякъ аку аптуру чирагъ ву. Гъит Аллагу Тааълайи асгъябар ккуни ксар артухъ аптури, хъа дурар даккнидар кам аптури! Амин!

< كِبَاءِ > < قواعد الاساسية >

Абдулмалик Мягъяммедбеков,
Дагъ Огни шагърин медресейин мялим

Халид ибн Валид – лайикълу полководец

Ихъ Пайгъамбарин ﷺ вахтари хъанмина гъийин йигъазкъан гъацдар ксар аки, Ислам бадали чпин мал-девлет, чпин жан туврудар. Дурар гизафси Аллагу Тааълайин вали ксар, шейхар, асгъябар, аълимар вуди гъахъну. Узугъаму макъалайи, иншаАллагу, жикъиди Халид ибн Валид полководедин уъмрикан ктибтидиза.

Халид ибн Валид лайикълу полководец ву. Думу Меккайи гъурайшитарин тухмигъ бабкан гъахъну. Дугъан лаклам Сайфуллагу вуйи.

Сабпи вахтари Халид мусурмнарин душман вуди гъахъну. Дугъу гъурайшитарин тереф дибисну, мусурмнар из ксаршуди дъви гъабхуйи. Хъа Гъюдабийийин ислягъ йикърарин къяляхъ, ихъ Пайгъамбариз ﷺ Халиддин гъардаш Валиддиз, Халидди гъамусра Ислам къабул дапнадарин ктури, чан дугъхъан вуйи гъайифвал улупну. Валидди му гафар Халиддихъна гъурукъну. Аъхирки, Халидра ва чан дуст Амр, Мединайиз Пайгъамбарихъна ﷺ дуфну, Ислам къабул гъапну.

Халид ибн Валид ижми ва тлалаб аптуру полководец вуди гъахъну. Му кас гъякълу, лайикълу эскер вуйи. Дугъан вари уъмур жигъаддихъди аълакълу ву. Дугъан жигъад апбан метлебра дин душмнарехъан марци аплуб, хъа гъаври шлудар диндиз илттиклуз кюмек тувуб вуйи. Фуну йишва гъигъад, дъви гъябгъюраш, Халидди душва чан шил гъибтри гъахъну. Думу кас йицихъуд йисандин арайи 45 дъвди иштирак гъахъну. Дъвдиз, дин бадали улихъ гъучлваз думу лап игит кас вуйи.

642-пи йисан (гъижрайийинди 21-пи йисан) 58 йисан яшна ади, Халид аъзарлу гъахъну. Думу узур гизаф вахтна имийи, ва йигълан-йигъаз дугъан жандин къуватра кам шулайи. Думу ахний ахънайган, чан аъхир ахний ади гъорувалин гъаври гъахъи. Дугъан аъхир хъайиз сакъюдар йигъар ккимиди, дугъан улихъдин дуст дуфну, Халиддин ликрихъ деу. Чан арччул ликрилан чарч алдабгъну, Халидди хъялжвуаз улупури гъапи: «Гъаму йиз арччул ликрик ханжлин, чимарин зичн ктуру саб йишкъан рякъюрануз?» Дустру жаваб туву: «Ваъ, рякъюрадрузу». Халидди гагул ликрийн али чарч алдабгъну хъанара гъациб суал туву. Дустру хъанара зийнар ктуру йишв ктар, ктури жаваб туву.

Халид ибн Валидди арччул ва гагал хилар за дапну улупуру, хъа мухур улупуру. Дугъан вари жандак зийнарихъди алабцинайи.

Халидди гизаф фикрар, дердар аптури гъахъну, гъамкъан дъвийиригъ учв иштирак духъну, гъаз душва гъагъидди гъакундайклан ктури. Мицдар ксар дин тарабгъбан, Аллагу Тааъла ва Пайгъамбар ﷺ рази шлу ляхнар тамам апбан сабпи жергейи айидар ву. Му ксари Пайгъамбариз ﷺ фу ляхин чпиз табшурмиш гъапшира, думу къвантан ва дикъатлуди тамам аптури гъахъну.

Гъит Аллагу Тааълайи Халид ибн Валиддин дережа за аптури, гъит мицдар ксарин берекетнакан ухъузру рубкъри! Амин!

Сейидов Кемран, ДГУ-ийн студент

Гъурбан — гунгъарин аьфв апувал ву

МУСУРМНАРИН ВАРИТАН АБХЮ МАШКВАР

Гъурбан машквар (ид-аль-Адгъя) мусурмнарин асас машквар ву. Думу Зуль-гъижжа вазлин 10-пи йигъан, яни гирами Абрафатдин йигъан къяляхъ, улубкъуру. Ид-аль-Адгъяйин къяляхъ вуйи шубуд йигъаз (11-пи, 12-пи ва 13-пи йигъариз) ташрикъдин йигъар кфуру.

Ид-аль-Адгъяйин йигъаз улихъна, ригъ алабхъбахъан ккебгъну, тап ташрикъдин йигъар ккудуклайизкъан, мусурмнари абхю сесниинди такбир – «Аллагъу акбар» – урхуру. Такбир мистариъра, хулаъра, кючейиъра ва майднариинра – варишварий урхуру. Варидари сабси машкваран йигъари такбир урхували гъадму шагъур, ясана гъул мусурмнарину вуйибдин шагъидвал апуру. Дугъриданна, гъар йисан ихъ дюн'яйиин аликъан милли-онариинди мусурман чъйири ва чъйири Гъурбан машквар варитан гирами машкварси къайд апури шулу. Гъадму йигъан дурарин юкварий Аллагъдихъна ﷻ вуйи ккунивал ва гъурмат артухъ шулу, сари тмунур машкврахъди тебрик апуруган, дюьйир урхруган, Аллагъу Тааблайикан чпин гунгъарин аьфв апувал, дюн'яйиин аликъан инсанариз ислягъвал, мясля-аьт, чиб-чпихъна гъурмат уьбхювал ккун апуру. Гирами Къур'андий дупна (мяна): «Учву халкъ Гъапуриин гъурматназ дюьйир апинай, учвкан Думу рази хъуз».

Имам Гъазалийи бикфура: «Вахтниинди базариина дурушдариз, алвер апибан хайир фици шулдаш, гирами вахт ккидипуризира хайир гъаци бихъидар». Зуль-гъижжайин ваз гирами вазарикан саб ву. Думу вахтна жорбежор дявийр гъахуз, душманвалар апуз ва гъалмагъаларий учвуз гъадагъа дапна. Мумкинвал айидари гъадму вазий ушвар гъидисихъ ужу ву. Иллагъки гъадму вазлин садпи йицуд йигъан ушвар дисувал ва Аллагъ ﷻ киваинди йишвар адаувал ужу ву. Тирмизийихъан, Ибну Мажагъдихъан, Абу Гъурайрайихъан вуйи гъядисидий кфура: «Варитан гирамидар ва багъалудар Зуль-гъижжа вазлин садпи йицуд йигъ ву. Гъадму йигъари саб ражну ушв бисувал ушвар гъидису сад йисаз барабар шулу, Аллагъдин ﷻ гъуллугънаъ ади сад йишв гъапувал «Лайлатул Къадрин» йишвну гъуллугъ апибаз барабар ву. Зуль – гъижжа вазлин урчъудпи йишв Абрафайин йишв ву, думу Аллагъу Тааблайин гъуллугънаъ ади гъапино ккунду». Зул-гъижжайин садпи 10 йигъан гъаммишан «Къулгъу» урхури гъахъиш ужу ву, Абрафайин йигъан кфуруш 1000 ражну гъурхиш ужу ву. Аллагъдиз ﷻ ккуни ляхин Абрафайин йигъан гъапуриин думу ляхин йискъубан арайий гъапино ляхнариз барабар вуди дебккору. Шубуб ражну «Къулгъу» гъурхурин саваб вари Къур'ан бегъемди гъурхурин ужуваз барабар шулу. Ари гъамус фикир апинай, яраб фикирлу касди гъациб мумкинвал ишлетмиш дарапди гъибтуйкдан?

«Ид-аль-Адгъя» мал-чарва убккбан ва дидин йикк игътияж'вал айидариз ва касибариз пай апибан машквар ву. Гъурбан апувал гъижрайиинди зул-гъижжа вазлин 10-пи йигъан улубкъуру.

«Ид-аль-Адгъя» вари мусурмнарин машквар ву. Думу шубуд-юкбуд йигъ-

ан давам шулу. Гъурбан апуз убккору мал-чарва сагъиб вуди ккунду. Машкваран йигъари исихъ улупнайи ляхнар кфули гъахувал суннат ву:

1. ахниккан ухди гъудужуб;
2. вари жандак, ният дапну, бегъемди жибклуб;
3. силбар бегъемди марцц апуб;
4. жвувахъ ицци ний хъапуб;
5. цийи ва марцци палат алабхуб;
6. тлубахъ тлубан хъапуб;
7. вахтназ улихънаси мистаз гъягъюб;
8. рякъюъ «Аллагъу акбар» такбир урхуб;
9. динагълийир тебрик апуб;
10. шадди, машинаан ачухъди улупуб;
11. мусурмнар машкврахъди мубарак апуб;
12. касибариз садакъа пай апуб;
13. гъалмагъаларий айидар мясля-аьтнахъна хуб, дурар албагуб;
14. багахълуйирихъна гъягъюб;
15. динагълийириин улукъуб;
16. хялижъди гъягъруган, пешкеш гъабхуз гъархну ккундар;
17. багахълуйириин накъварихъна гъягъюб;
18. хялариз уьл гъивуб.

Абхю машкваран эдебар

Абрафайин йигъандин къяляхъ гъюрайи йишв машкваран йишв ву. Думу вахт Аллагъдин ﷻ гъуллугънаъ ади гъапуб ужу ву. Йишв улубкъайиз улихъна, мумкинвал аш, шейхарин, альмарин, багахълуйириин ва жара ксарин накъварихъна гъягъюб хайирлу ву. Амма жиларна дишагълийир сатиди накъварихъна гъягъюб яра-миш шулдар. Шариаьтдин къанунар кфулиз адагъуб лазим ву. Жвуваз саваб бадали ва гъийихдарин гъурматназ Къур'ан урхуз, дюаь апуз ккундуш, Къур'ан урхри ва дюаь апири. Пайгъамбари ﷺ, дугъан къяляхъ гъахъидари ва имамари гъисаб апурайиганси, накъвдихъ Къур'ан урхувал рягъматдиз душнайирииз хайирлу ляхин ву, иллагъки машкваран йигъари, гъаз гъапиш му рягъматдиз душнайирииз артухъди гъурмат апурайивалик гъисаб ву, ва гъийихдарин рюгъяр шад шулу. Имам Гъазалийин «Игъ'я» кфуру китабдид гъамци дупна: «Гъийихдар, читинвалиъ айиган, кюмек бадали фитхъан-вуш хъчихуз ккунди айи ин-

санарик гъисаб ву». Эгер чивии инсанари дурарихъанди Къур'ан гъурхиш, дюаь гъапиш, садакъа тувуш, гъийихдарин рюгъяр артухъди шад шулу, дюн'яйий айи вари шей'ар тувубтан артухъра кади. Ухъу дурариз фукъан ужулар гъапишра, малаикари гъамидар гафар кфури, аку дюн'яйиан гъадму ужувлан хабрар хуру: «Гъаму пешкеш увуз флану касди хътапуб ву».

Машкваран йишван кфулиз гъахру эдебар

Гъадму машкваран йишван хъаъну ккуни саб жерге эдебар а. Хябяхъдихъанмина хъюгъну, такбир урхувал. Такбир мистарий, хулаъ ва кючйириъ, наан ккундушра урхуз хай шулу. Мумкинвал аш, ачухъ сесниинди дурхну ккунду. Эгер гъациб мумкинвал аш, мистарий дивнайи абхю сес тувру алатариан гъурхиш, хъана ужу ву. Гъадму такбириз «мурсал» кфуру, думу къулгъийирихъди сатиди вуйиб дар. Къюбпи такбириз «мукъаййад», ясана «къулгъийирихъди кибикънайиб» кфуру. «Мукъаййад» анжагъ Гъурбан машквар йигъан урхуб ужу ву. Гъелбетда, ушварин вазлийра. «Мукъаййад» такбир гъацира машкваран йишвандин хябяхъдилан хъюгъну урхуру ва «ташрикъдин» абхиримжи йигъан ригъ алабхъган ккудубкфуру. Имам Нававийи бикфура: «Саб жерге йишварий такбир «Абрафайин» йигъандин гъачиндин гъудгнин къяляхъ апуру ва «ташрикъдин» абхиримжи йигъан лисундин хураг ипибалак къяляхъ ккудубкфуру». Гъаддин гъякънаан гъякълу гъядис ва гъацира альмарин китабар а. «Шигъабал», «Мягъяли», «Итгъяф» китабарий гъамциб такбир киваин апура: «Аллагъу акбар! Аллагъу акбар! Аллагъу акбар! Ла илагъа илла Ллагъу валлагъу акбар ва лиллагъиль гъямд. Аллагъу акбар кабиран валгъямду-лилагъи касиран ва субгъяна ллагъи букратан ва асила. Ла иллагъа иллалагъу вала нягъбуду илла иййа-гъу мухлиссина лагъу ддина ва лав каригъал кафирун. Ла илагъа илла Ллагъу валлагъу акбар!» Машкваран йишван гъацира Къур'ан урхуб, дюьйир, вирдар апуб ужу ву.

Аллагъу Тааблайин вакили гъапуно: «Эгер Гъурбан машкваран йишвну Первердигарин гъуллугънаъ хуб'ин аьшкъламиш духънайири, тмунурин киваъ айи дерд-хажалат ктипурдарш, чан дугъхъан киваъ айи хусуси дерд-хажалатра ктипуз хъибдар». «Гъадму йишвну Первердигари чан лугъарин ккарагбариз жаваб тувди. Шилхъан йишвандин вари вахтна Аллагъ ﷻ киваин алди гъуллугънаъ хъуз шулдарш, йишвандин гъацц вахтъана гъапири, дицира шулдарш, шубуб пайнакан саб пай гъапири, хъа дицира шулдарш, вариди сатланди йишвандин ва гъачиндин жямаяьт гъудгниз гъарахри. Гъаци апибаз лигну, дугъаз саваб хъибди», – кфура Ибну Аббасди. Гъаму машкваран йигъан гъарсари, бицидарира, чпин жанар гъижкилиш, ужу ву: ккуниш гъаццишварий, хъа гъачиндин гъудгнин улихъна гъижкилиш, лапра ужу ву. Му гирами йигъан варитан учвудар ва варитан цийи, марцци палтар алахъуру, хилариин, ликариин али шибар алдатфуру. Мумкинвал аш, машкваран гъудган апилайизкъан гагъди дипну ккундар.

Гъурбан апибан къайда

Гъурбан апибан гъякънаан Къур'андий гъамци дибикина (мяна): «Учву Халкъ гъапуриин гъурматназ дюьйир апинай ва Гъурбан апинай, Думу учвкан рази хъпан бадали». Жара гирами аятдид кфура (мяна): «Аллагъдиз ﷻ я ифи, ясана гъубккубдин йикк герек дар, Аллагъдихъан ﷻ учвуз гучфури хъувал герек ву», яни Аллагъдихъан ﷻ гучфурин терефнаан гъурбан апувал Первердигари къабул апиди. Шариаьтдид гъурбан машкваран аьдат кфулиз адабгъну ккунивализ Аллагъу Тааблайи Ибрагъим Пайгъамбарихъан ﷺ ва дугъан бай Исмаилихъан гъадабгъу имтигъанди шагъидвал апура. Первердигар Аллагъди ﷻ Ибрагъим Пайгъамбариз чаз айи ялгъуз бай Исмаил гъурбан апуз буйругъ тувнийи, ва дугъура, учв Халкъ Гъапурихъна абхю ккунивал улупури, киваантан чаз Аллагъдихъан ﷻ гучфурвал улупури, гъадму ляхин апуз гъязур гъахънийи. » 7

Гъудгник сужда апру дюшюшар ва къайдйир

Сужуду сагъви апубакан вуйи фаслу

Сужда-сагъви гъудгник фарз дюшюшар ктарди имбударихъ саб гъалатI гъабхьиган апру сужда ву. Сужуду сагъви гъудгник, гъаму исихъ шубуб шейънакан сабкъан гъабхьиш, гъадмуган апру:

1) Сабпи аттагъият дурубхди гъитиш, ясана гъадму аттагъиятдикан саб келимакъан гъидипиш. Гъириндин гъудгнихъ Магъдина (къунут) дурубхиш, ва гъазира Рамазандин вазли гъацI вазлиантина витруйин суннатарихъ магъдина дурубхиш. Сабпи аттагъиятдихъ Пайгъамбриина ﷺ салават дархиш. Ва гъазира ахиримжи аттагъиятдихъ дугъан хизандина салават дурубхиш.

2) Гъудгник, къваълан дубшну, гъудган батил даршлу ляхин ктубчIвиш, хъа аьгъяди гъапIиш батил шулуб, мисалназ къваълан дубшну, сацIиб гафар апивал, ясана саб фукIа сацIиб гъипIиш, гъудгник кайиб къваълан дубшну. Ясана къваълан дубшну гъудгник артухъ рукуь гъапIиш. Му дюшюшарихъ гъудган батил шулдар, амма сужуду-сагъви дапIну ккунду.

Ва гъазира сужуду-сагъви апру Алгъям ва аттагъият чпин йишварихъ дурурхиш, мисалназ сабпи ракаатдин къяляхъ аттагъият гъурхиш.

3) Гъудгнин ракаат, ясана рукну шаклуди гъапIиш. Мисалназ, шубубпи ракаат вуйин, ясана юкбубпи кIури, шаклу гъахьиш. Думу дюшюшарихъ аслу бисуру, хъа аслу шулу якъин вуйиб, яни шубуб ракаат ву кIури, гъаддиз гъацIиб шак гъабхьи вахтна сабсана ракаат апру ва хъасин апру сужуду-сагъви.

Сужуду-сагъви уху апру аьдати къюб сужда ву гъамцдар дюшюшарихъ салам тувайиз апрудар.

Къур'ан урхруган апру сужда (саждату тилават)

Къур'андин сужда апру аят урхруган, урхурайи касдизда, хъпехъурайидаризра сужда-тилават апубу сунна ву.

Жунубдихъ айири, ясана пиян духънайи ксари, думу гъеебхьну кIури, сужда апрудар. Эгер Къур'ан урхурайи думу сужда гъапIиш, хъпехъурайи касдиз думу сужда хъанара ижми суннат шулу. Эгер гъудган апруайи вахтна имам, мициб аят дурхну, суждагъиз гъушиш, хъа маъмум касди кIуруш имамдихъди сужда дарапIиш, дугъан гъудган батил шулу. Сужда-тилават саб сужда ву.

Гъямд апубан сужда

Аллагъу Тааълайи саб фициб-вуш ниъмат тувган, ясана саб балайиккан азад гъапIган, Аллагъдиз ﷻ шукур апруи, сажда-шукру апубу сунна ву. Гъазира сар фасикъ кас гъяркъганра дициб шукру апруу, Аллагъу Тааълайи уху фасикъ ляхнарехъан уьрхри кIури.

Сафарихъ айи касдин гъудган

Эгер сар кас гъялал, ваяки гунагъ апубу къаст адру ярхла рякъюн сафарихъ ади гъахьиш, дугъаз лисундин, гъаркбандин ва хъитIирхбандин гъудгнар къюб ракаатназ жикъи апубу хай шулу. Сафар ккебгъру уву яв шагърин, гъулан саргъатарилан улдучIвган, ва уву яв ният айи йишваз хъуркъган сафар ккудубкIуру. Ав, саб йишваз юкбуд йигъIган артухъ гъузруш. Эгер дугъаз чан гъадушваз фила ляхнар ккудукIуруш аьгъдарш, дугъаз гъацIи 18 йигъанкъан гъудгнар къаср, яни жикъи апубу хай шулу. Гъудган къаср апруган, чан юкбуб ракаат тамамди апрурихъ хъибтIуз хай шулдар. Ният апруу гъудгник кучIвруган къасру апубу. Гъадму кас чан гъудган ккудубкIайиз сафарихъ гъузну ккунду.

Ва гъазира гъудгнар сатIи апубура хай шулу: лисундинна гъаркбандин гъудгнар чиб-чпихъди сатIи апубу шулу, ва гъацIи лавландина хъитIирхбандина. Эгер гъаркбандин лисундихъинди хури гъахьиш, 4 шартI кIулиз адагъну ккунду: 1) сабпи ражну лисундин гъудган апубу, 2) Гъудгнар сатIи апубу ният апубу, 3) Гъудгнар чиб-чпихъди апубу, 4) къюбпи гъудгник кучIвайиз сафар давам хъуб.

Эгер лисундин гъудган гъаркбандихъинди хуруш, дидизра гъамцдар шартIар а: 1) Ният апубу, мисалназ, лисундин гъудгнин вахт ккудубкIайиз, думу гъудган гъаркбандихъди сатIиди апубу, кIури ният ади хъуб, 2) гъудгнар ккудубкIайиз сафар давам хъуб.

Рашид Аьлимурадов,
Дагъ Огни шагърин
имамдин заместитель

Гъурбан — гунгъарин аьфв апубвал ву

6 « Дугъан бай Исмаилира къаршувал улупудди, гъамци гъапнийи: «Эгер Аллагъди ﷻ буйругъ гъапIнуш, тамам апIин». Адашиз ва бализ думу фукъан ахю имтигъан гъабхьнуш, ари фикир апIинай!

Гъадму йигъан Гъурбан апубан сеbeb ашкар шула – гъурбан гъапIу гъайванатарин йикк касибариз садакъаси пай апруу. Диди дурарин юкIвар шад апруу ва мусурнарин арайихъ ужудар аьлакьйир хъуз мумкинвал тувру.

Гъурбан машквран гъакънан Пайгъамбари ﷺ гъамци гъапну: «Гъурбан машквран йигъан ичв терефнаан вуйи варитан ахю уж'вал, мал-чарва дубккнун, гъурбан апубу ву». Гъадму гъядисдин ахъирихъ гъамци дупна: «Гъурбан апубу убккурайибдин ифдин гъарсаб литан жилина дабхъайиз улихъна,

Аллагъди ﷻ къабул апруу» (саваб бикIуру). Тирмизийи ктибту гъядисдихъ дупна:

«Гъурбан апруайи касдин жумартвализ дилигну, дугъаз Аллагъди ﷻ гъубккубдин гъидкъийн али чIарарин къадаркъан савабар тувиди». Гъурбан машквар йигъан мал-чарва гъурбан апубвал лапра дапIну ккуни сунна-туль муаккадат ву, дидиз ихъ Пайгъамбари ﷺ ахю фикир туври гъахьну. ГъацIи вуйиган мумкинвал айи касди суннайин гъадму пай тамам апубу лазим ву.

Рякъюрариганси, мал-чарва гъурбан апубвал мусурман касдиз ужувлан ва савабнан ляхин ву. Гъарсар мусурман касди чаз айи мумкинвалар ишлетмиш гъапIиш, гъацIиркан Аллагъра ﷻ, инсанарра рази хъиди. Гъит уху алдабгъру гъарсаб лик анжагъ ужувлар, шадвалар хъайиб ишри!

Гъурбан апруган кIулиз адагъну ккуни шартIар

1. Гъурбан апру гъайванат саб къадар йисар тамам дубхънайиб вуди ккунду: якъ – сад йис тамам дубхьну, къюдпи йисаь убчIвнайиб; цIигъ ва хюни (йиц) – къюд йис тамам дубхьну, шубудпи йисаь убчIвнайиб; деве – хъуд йис тамам дубхьну, йирхъудпи йисаь айиб.

2. Гъурбан апру гъайванат сагъуб дубхьну ккунду. Саб-къюб силиб адашра, ясана ибкан сацIиб кадабIнашра, думу гъайванат гъурбан апубу ихтияр тувра, амма эгер закъан сппар адарш, ясана ахю пай ибан ктарш, думу гъурбан апубу ихтияр туврадар. Ужу ву, эгер гъайванат, иццрувалин лишнар ктарди, чагъуб вуш (лапра усли гъайванат гъурбан апубу хай шулдар).

3. Гъурбан фу вахтнаан фу вахтназ дапIну ккундуш, аьгъяди

ккунду.

Гъурбан апру вахт Зуль-гъижжайин 10-пи йигъан ригъ удубчIвган ккебгъра ва 13-пи йигъан ригъ алабхъайизкъан давам шула.

4. Гъурбан апру вахтна тьялукъ вуйи ният дапIну ккунду. Жилири чахъан чав гъурбан гъубккиш, ужу ву. Хъа гъацIира жара кас вакил апубура шулу. Ниятра вакилихъ апубу гъитуз шулу.

5. Гъайванат учIру гаркIлихъди дубккнун ккунду. Гъайванатдиз гаркIал улупну ккундар, малар чпи урккурайиб чиб-чпиз рякъру йишварихъра дурккнун ккундар. Сифте кIуру: «**Бисмиллагъи Ррагъмани Ррагъим. Алагъумма салли аьла Мугъяммадин ва аьла али Мугъяммад**». Хъасин шубуб ражари такбир урхуру: «**Аллагъу акбар. Аллагъу акбар. Аллагъу акбар. Аллагъу акбар. Аллагъу акбар. Аллагъу акбар. Аллагъу акбар. Аллагъу акбар. Аллагъу акбар. Аллагъу акбар**».

ва лиллагъиль гъямд».

Шубубпи ражари такбир урхруган, «Аллагъу акбар» шубубан текрар дапIну, «**Ла илагъа илла ллагъу ва ллагъу акбар...**» текрар апIайиз улихъна гъамци кIуру: «**Аллагъу акбар кабирани, вал гъямду лиллагъи касирани, субгъяналлагъи букратан ва асила**».

Хъасин гъайванат гагул гъвал'ина, къиблайизди илбицну, дипру ва гъаму дюаь урхуру: «**Аллагъумма гъаза минка ва илайка фатакъаббал минни**». «**Я Аллагъ, гъаму Увхъан Увуз ву, къабул апIин узхъан**», хъасин кIуру: «**Бисмиллагъи Аллагъу акбар. Аллагъумма салли аьла Мугъяммадин ва аьла али Мугъяммадин васаллим**» – ва гъамдихъди сабси гъурбан убккуру.

Гъит Аллагъ ﷻ ухъуз ихъ гъурбан апру ляхнарехъ кюмек ишри! Амин.

– Фукъан вахт ккудубшган магъар чѳюбгъюру, эгер жилирна хпир жа-жаради яшамыш шулаш?

– Му суалнаъ магъар чѳюбгъбаъ вахт асуллагъ фикриз гъадабгъурадар. Дурар фукъан вахтна жа-жаради яшамыш шулашра, гъелелиг жилири хпириз тѳалакъ тутрувкъан гагъди, дурар жилирна хпирди гъузру (Канзу Рагъибин).

– Гъудгнин къяляхъ фу урхуб фарз ву?

– Гъудгнин къяляхъ урхрударик Шариатгди улупнайи фарз вуйиб адар. Гъудгнин къяляхъ азкарар урхуб ва гъудгнихъ къяляхъ суннат-гъудгнар тамам апѳуб суннат ву.

– Бицѳидарин ерси палтар цѳа кипну ургуз хай шулин?

– Пайгъамбари ﷺ чав цѳийи палат гъадабгъган, йирсидар мюгътаж'вал айидариз туври гъахъну. Ари гъади апѳинай учура. Учву ишлетмиш дарапѳру палат мюгътаж'вал айи ксариз тувай, ваяки мюгътаж'вал айидариз пай апѳуз алахъру палтар къабул апѳру йишв аш, гъадиана тувай.

– Гъудган дарапѳбан фициб гунагъ а?

– Гъудган гъибтуб гунгъарикан варитѳан ахъю гунагъ ву. Гъиямат йигъан аъзаб тувбан варитѳан ахъю себеб гъадму хъибди, гъит Аллагъу Тааълайи ухъу дидхъан азад апѳри. Гъудган муъмин ксарин варитѳан асас буржарикан ву, ва, гъади вуйиган, думу ужудар ляхнарин кѳулиъ айибра ву. Хъа гъудган дарапѳвал гунагъкрарин ва мунафикъарин гунгъарикан варитѳан чѳуруб ву. Гирами Къур'андиъ муъминарикан гъамци дупна (мяна):

فِي جَنّٰتٍ يَبْتَسَاوُنَ ﴿٥٤﴾ عَنِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿١٤﴾ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ﴿٢٤﴾ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمَصْلِيْنَ ﴿٣٤﴾ وَلَمْ نَكُ نَطْعَمِ الْمَسْكِيْنَ ﴿٤٤﴾ وَكُنَّا نَحْرُضُ مَعَ الْخَائِضِيْنَ ﴿٥٤﴾ وَكُنَّا نَكْذِبُ بِيَوْمِ الدِّيْنِ ﴿٦٤﴾ حَتّٰى اَتَانَا الْيَقِيْنَ ﴿٧٤﴾

«Дурари Женнетдин багъларий гунагъкрарихъан гъерхди: «Фти учву жегъеннемдин цѳихъна хъаъну?» Дурари жаваб тувди: «Учу гъудган апѳурдайча, мусурмнари апѳруганси...» (сура аль – Мудассир, аят 40-47).

Эй мусурмнар, гъудган дарапѳуб ахъю вуйи гунагъ ву. Ихъ Ахират Аллагъу Тааълайи ихъ гъудгнар къабул апѳувалиан асиллу ву. Гъади вуйиган, му суалназ дикъат фикир тувай.

– Эгер риш палтарикан духънайи вахтна, адаш кечмиш гъахъиш, шураз дугъан багахъ гъузуз ихтияр адар, кечмиш духънайирихъна рягъматдин малаикар гъюрдар, кѳуру гафар гъякълудар вуйин?

– Ваъ, гъякълудар дар. Шураз палтарикан духънайи вахтна кечмиш шулайи адашин багахъ гъузуз гъярам дапѳнадар. «Фатгъуль Аъллам» китабдиъ дупна: «Шубар палтарикан духънайи вахтна кечмиш духънайирин багахъ гъузуз хай шулдар, гъаз гъапиш рягъматдин малаикар душвахъ шулдар, - гъамци кѳуру гафар чпиз далилар айи гафар дар. Жиларинра, гъусул али вахтна, палтарикан духънайи дишагълийиринсиб гъюкум ву, вушра жилириз дициб гъялнаъ кечмиш шулайирин багахъ гъузуз ихтияр а» (лиг «Фатгъуль Аъллам», 1 том, 275-пи маш).Амма хпирѳи тѳалакъ ккун апѳруган, лап дикъат фикир дапѳну ккунду, эгер саб бицѳидикъан сатѳиди яшамыш хъуз мумкинвал имиди вуш, думу мумкинвал ишлетмиш дапѳну ккунду. Ухъуз аъгъяхъузки, фукъан дишагълийир а, хизан ккебгъуз ккунидар, чпихъ жилир хъади ккунидар, думу фицир гъахъишра.

– Йисандин ахъирѳи жвуван мутмууилан закат тувруган , думу мутму масу гъадабгъу кымат гъисаб апѳурин, даршсана масу туврайиб?

– Закат тувруган, гъадму мутму уву фу кыматназ масу тувраш, ари гъадму гъисаб апѳуру. Абу Аъмр ибн Химасди чан адашихъан хъапѳура, думу, чан гардандихъ гъязур дапѳнайи къидикъ хъипну, Уъмар ибн Хатѳабдин багъхъантина гъягъюрайган, дугъу гъерху: «Я Химас, уву закат тувругарна?» Химасди жаваб туву: «Я муъминарин ахъюр, йиз гъамусааът гардандихъ хъипнайи гъаму гъязур дапѳнайи къидикъна гъязур дапѳну адрубѳган гъайри, узуз фукъара адариз». Уъмар ибн Хатѳабди гъаппу: «Мутмууин кымат тѳийин апѳин, хъасин, эгер дидин кымат чан закат тувру къадарназ гъюруш, закат тув» (лиг «Сунануль Кубра лиль Байгъаки», №7392, «Талхисуль Хабир ли Ибни Гъяжар», 2/180).

Гъюрматлу ватанагълийир!

Дагъ. Огни шагърин кѳулин мистаъ диндин суалариз жаваб тувру отдел ачмиш дапѳна. Эгер ичв диндикан суалар, шаклу, гъаври адру, ясана мистахъди алакъалу вуйи суалар аш, зенг апѳинай: + 79640007468, ясана + 79894476468

Учура, ич терефнаан, учухъна илтѳикѳу гъарсар касдин суалназ диндиъ улупнайиганси жаваб тувуз чалишмиш хъидича, иншаАллагъ

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чѳир!

Нагагъ учвуз ихъ мусурман диндихъди аълакъалу вуйи месэлийирикан гъаври адруб гъерхуз ккундуш, ясана «Ассалам» редакцияйиз вуйи суал аш, зенг апѳинай: 8-960-411-19-53, ясана 51-85-22. Учхъан шлубдин, иншаАллагъ, учу кюмек апѳидича ва ичв гъулулугъар тамам апѳуз чалишмиш хъидича.

– Саспи гъудгнар апѳурайи жилари, язиз лихуз гъушган, вахт шулдарчуз кѳури, гъудгнар дирчри шулу. Гъади апѳуз ихтияр айин?

– Гъюрматлу гъардшар, магъа гъамцдар ляхнари ихъ диндин аъгъювалар адруваликан улупура. Язиз лихуз гъушну кѳури, саб фукъа апѳура кѳури, жвуван фарз гъудган дипну ккундар! Аллагъу Тааълайи ухъу фу бадали халкъ дапѳна? Гирами Къур'андиъ дупна (мяна): «Узу инсанарра, жинарра, иллагъки ибадат апѳуз кѳури, халкъ гъапѳунза», - магъа ихъ суалназ жаваб. Аллагъу Тааълайи ухъу, ибадат апѳуз кѳури, халкъ дапѳна. Ухъу фициб ляхнихъ хъашра, гъудгнин вахт гъабхъиган,ляхин дипну, гъудган дапѳну ккунду. Сабсана ляхниз фикир тувну ккунду: гъацдар гъудгнар ккадаури шлу ксари гъапѳу гъазанжра берекет кайиб шулдар. Жвуван фарз гъудган дипну гъапѳу ляхниъ фу берекет хъибдихъа?!

– Пиян духъну гъафиган, жилири хпириз люкънар апѳури шулу, хъа эгер хпирѳи дугъаз, къяляхъ хъадак-ну, люкънар гъапиш, никягъ батѳил шулин?

– Люкънар гъапѳну кѳури, никягъ батѳил шулдар. Амма жилир никягъ батѳил шлу гафар пувалихъан урхбан бадали, хпирѳи дугъаз люкънар дапѳну ккундар. Гъадира пиянди айи вахтна, уву дугъаз фу гъапишра, фукъан люкънар гъапишра, думу гъаври даршул! Гъади вуйиган, сабур дапѳну, ужудар гафар апѳури, гъаврикк ккауз шулуш, гъади апѳуб ужу ву.

– Жилири жара дишагълийихъди зина апѳураш, хпирин гъудгнарѳиз манигъвал шулин?

– Хпирин гъудгнарѳиз манигъвал шулдар, амма жилири чав апѳурайи гунагъан ахъир фициб шулуш, фикир дапѳну ккунду. Фикир апѳри, гъадму гунагъ апѳурайи вахтна, учв кечмиш гъахъиш фици шулуш? Тубара дарапѳди, гунагъ апѳурайи вахтна кечмиш гъахъиш, думу касдиз Ахиратдиъ гизаф читинди шул.

– Аълим ксарихъан, муфтигъихъан, диндин телеведущийихъан автограф бисуз хай шулин?

– Думу ляхин апѳуб герек дар, гъаз гъапиш дидиъ саб мянара адар.

– Халууин, халайин балихъди саб хулаъ гъузуз ихтияр айин?

– Саб хулаъ гъузуз ихтияр а, эгер учвухъди мягърам касра хъади гъахъиш. Хъа мягърам хътарди, сарна-сарди, дугъахъди гъузуз гъярам ву, гъаз гъапиш думу увуз мягърам дар.

Рузнама

Ноябрь

Йигъ	Гъиринд. Ас-Субгъ.	Ригъ гъудуб.	Лисундин Аз-зугър	Гъаркван. Аль- аъср	Лавлан. Аль-Магъриб	Хъитѳирхв. Аль- гѳишаъ
1	5:41	7:19	12:33	15:20	17:47	19:13
2	5:42	7:20	12:33	15:19	17:46	19:12
4	5:44	7:22	12:33	15:17	17:44	19:10
6	5:47	7:25	12:33	15:15	17:41	19:07
8	5:49	7:27	12:33	15:13	17:39	19:05
10	5:51	7:29	12:33	15:11	17:37	19:03
12	5:53	7:32	12:33	15:09	17:34	19:00
14	5:55	7:34	12:33	15:07	17:32	18:58
16	5:57	7:37	12:34	15:06	17:31	18:58
18	5:59	7:39	12:34	15:04	17:29	18:57
20	6:01	7:41	12:34	15:03	17:27	18:57
22	6:03	7:44	12:35	15:03	17:26	18:56
24	6:06	7:46	12:36	15:02	17:25	18:55
26	6:08	7:48	12:36	15:00	17:23	18:53
28	6:10	7:52	12:37	14:59	17:22	18:52
30	6:12	7:55	12:37	14:58	17:20	18:52